

A nyiregyházi mezőgazdasági középiskola társadalmi és gazdasági jelentősége

Lapunk hasábjain beszámoltunk már arról, hogy a kultusz-kormány engedélyezte a nyiregyházi mezőgazdasági középiskola felállítását s ezzel az intézménnyel egy fontos állomással jutottunk közelebb ahhoz a célunkhoz, hogy Nyiregyházat az északalföld kulturális centrumává fejlesszük.

Lehetetlen azonban, ezen öröndetes tény megállapításán túl észre nem venni a mezőgazdasági középiskola társadalmi és gazdasági jelentőségét.

Társadalmunk legnagyobb hibája, a társadalmi kasztnisz-szerű súlyos teherterheléssel öröklődött át, s demokráciánk nasztalan birkozása az égrek meredő társadalmi válságfokai.

A társadalmi választak egyetlen mmoólo eszköze a tudásból fakadó szellemi kiegyenlítés. Azok az elmentek, melyek a szellemi és fizikai dolgozókat elválasztják egymástól, szellemi sikon egyenlítődnék ki. Az érettségizett szellemi, fizikai vagy mezőgazdasági dolgozók között nincs különbség szellemi vonalon és társadalmi összeolvadásunk kézenfekvő. Mig az iskola maga a kultur és szaknyelv biztosító, az iskola internátusa pótolja az elmaradt gyermekszobát, lenyesegeti a társadalmi felszégseget s teljes értékű társadalmi egyedet nevel.

A mezőgazdasági középiskola ilyen értelmű társadalmi reformáló ereje azonban messze túlnyúl gazdasági jelentősége. Ha egy két évitől kezdve a magyar mezőgazdaság racionalis természet kritizálta, vagy eppenéséggel jobb és több természeti vonatkozó tanácsot mert megköszönni valaki, számolnia kellett az azonnali vaskezes választal. „Eh, apamknak is jó volt így, nekünk is jó.” Az elmúlt világháború után a virágzó mezőgazdaság kisállamokban, Humandiában, Dániában stb. megforduló cserefiak azonban már egy új szellemet hoztak magukkal. Kelekeztek kis beiterjes mintagazdaságok, ahol a konyha és gyümölcskertészet, menészet és tejgazdaság bámulatos harmóniájából aranylag kis területi jólét és boldogság fakadt. Azonban ez csak sorványos jelenség volt és minden rendszerességet nélkülözött. Az un Magyarországon urai külkereskedelmük javítása céljából bíztattak is a gazdákat, de hathatós anyagi támogatásra, vagy néhány jól reklámozott győzeletpálo tanfolyamtól eltekintve, mely szellemi állatitásra sohasem került sor.

Egy országos katasztrófából fakadó felszabadulásnak kellett elkövetkezni, hogy felrázza népünket, hogy új egészséges utakra kényszerítse, hogy felhagyva a rendszeren rablógazdálkodással, jobb és többtermelést véhesse fel a versenyt a külfölddel.

Kert és gyümölcsgazdálkodásunk elmaradottságára jellemző, hogy egy mennyiségi mint minőségi szempontból még az ipari államok is túlszárnyaltak, versenyképtelenek lettek, piacainkat elvesztettük. Így sodródnunk gazdaságilag a háborús készülődés lázában mindent felmarokló naci Németország karmaiba. Ma már tudjuk, hogy ezt az utat többé nem jarnatjuk. Új gazdasági

Megérkezett az UNRRA cukor!

Nagyobb mennyiségű tejpor van utban Nyiregyháza felő

A közellátási hivaltól nyert értesüléseink szerint megérkezett az UNRRA küldeménye 2 vagon cukor Nyiregyháza. A cukor kiosztását a hivalt haladéktalanul megkezdte. Cukorjuttatásban részesül minden terhes és szoptatós anya, valamint minden 12 éven

aluli gyermek, feltéve, hogy ellátatlan, azaz nem rendelkezik gabonával.

A tejporküldemény átvételére most utaztak a közellátási hivalt megbízottai Hajdusoboszlóra. A tejporból a 3-4-5 éves gyermekek részesülnek majd.

Dr. Korompay Károly volt igazgató főorvos népbirósági tárgyalása

Örösi érdeklődés mellett folyt le dr. Korompay Károly volt igazgató főorvos népbirósági tárgyalása.

Reggel kilenc órától déli egy óráig tartott a vádlott kihallgatása. A vádlott védekezése során megismételte a mult tárgyaláson előadottakat és hangoztatta, hogy őt nem a politika vezette szereplésében, hanem csak a szocialis eszmék megvalósításáért küzdött.

Dr. Bodonyi Márton népgyógysegégi elnök pontról pontra fejezte olvassa a vádlottnak a vád tárgya tett cselekményeket. Pörölcesapánként zuhogtak a népgyógyseg kérdéseire, akadozottan, kitérőleg jöttek rá a feleletek. A népbirósági elnök, majd a népbirósági tagok kérdéseire felel azután a vádlott. A kihallgatás azzal végződik, hogy dr. Veress Lajos népbirósági elnök összefoglaló kérdésére dr. Korompay Károly beismeri, hogy a vádbeli cselekményeket képező cikkek és beszédekért tartalmilag vállalja a felelősséget.

Ezután került sor a tanu kiballgatásokra, amelyek fedték azokat a vallomásokat, amelyek már a mult fő tárgyaláson is elhangzottak.

Az újabb tanuvallomások során Komjáthy kórházgondnok azt mondja, hogy a vádlottat jobboldali beállított embernek ismerte, de aki nem tett különbséget ember és ember között. Vallomásaiban élénk fényt vet a vádlott mentalitására azzal a ténnyel, hogy 1944. október 9-én dr. Korompay igazgató főorvos össze hívta az orvosokat és a kórház személyzetét és kiadta az utasítást, hogy

**mindenki meneküljön
amerre lát. 120 beteg
márdt orvos és ápoló
nélkül az Erzsébet közkórházban**

A tanu még arravonatkozolag

hallgatják ki, hogy 1944. májusában a kórházban szolgálatot teljesítő dr. Erdős Zoltán orvos részére miért nem kézbesítették ki a katonai behívójegyet, amely abban az időben őt a deportálásból mentette volna meg.

A következő tanu Vigvári László orvos. Hosszabb előadásban vázolja a vádlott orvos egyéniségét. Többek között elmondja, hogy a vádlott gyűlölte őt, amit nem tudott mással magyarázni, mint azzal, hogy egy alkalommal, amikor múltétnél segédkezett, a vita során azt a kijelentést tette, hogy „hogyan egyeztethető össze az igazgató főorvos izzó magyarsága, — amelyre hivatkozik — német származásával” mire dr. Korompay hosszabb fejtegetésbe kezdett és azt magyarázta, hogy a magyarok közül nem Kossuth Lajos volt a legnagyobb magyar, hanem Semmelweis, akinek tudása sok száz emberéletet mentett meg és akinek a sebzést a mai előrehaladását köszönheti.

Palitz Mihály rendőrnagy tanu. Vallomásaiban borzalmas képet fest arról a pánikról, amely a kórházban akkor kelekezett, amikor dr. Korompay és társai elmenekültek és sorsukra hagyták a kórház több száz betegét. Nem volt aki gondoskodjon ellátásukról, nem volt orvos sem ápoló.

A legsúlyosabb betegek is kímáztak az ágyakból és menekülni próbáltak. Mankó nélkül, földön csúszva igyekeztek elhagyni a kórházat, mellet dr. Korompay Károly igazgató főorvos társával együtt olyan lelkiismeretlenséggel otthagyták. A tanu még elmondja, hogy mindent elkövetett, hogy megnyugtassa a betegeket, kérte őket, ne hagyják el a kórházat, maradjon mindenki a helyén, azonban a Korompay me

nekölése a betegek között olyan rémületet váltott ki, hogy megnyugtalták őket lehetetlenség volt.

Lapzártaok a tanukihallgatások még tartanak.

Iparos naggyűlés az iparistületi székházban

A Kisiparosok Országos Szabadszakszervezete f. hó 21-é (vasárnap) d. e. 10 órakor az Iparos Székház nagyertermében iparos naggyűlést tart, melyen budapesti központi főtitkarunk és az iparügyi minisztérium kiküldötte, az iparosság helyzetéről, valamint a stabilizációról tartanak előadást.

Ezután kérjük fel, úgy a helyi, mint vidéki iparostársainkat, hogy naggyűlésünkön — ahol sorunkról és jövőnkéről lesz szó — teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

Finomlisztosztás

Értesitem a város közönségét, hogy az érvényben lévő kenyérjegy F 3 számú szelvényére — ha azt az Összszakszervezet bélyegzőjével ellátja — 25 dk finomliszt vásárolható az alább felsorolt kereskedőknél: Halmay Istvánné Szent István ut., Nemes Györgyné Vay Ádám ut., Holczi Andorné Kótai ut., Tisza Istvánné Rózsá ut., Járny Sándorné Árpád ut., Maté Istvánné Kisteleki ut., Gincsei Rákóczi ut., Szatke Sándor Széchenyi ut., Rajka Andor Pazonyi ut., Mester Jánosné Debreceni ut., Schmed Józsefné Selvem ut., Sipkai Béláné Szilfa ut., Csaba Lajosné Bethlen ut., Ujvári Ferenc Kis Ernő ut., Máty. Konzum Állomás tér, Blakta Laktanya tér, Lednicki László Orsi ut.

A liszt ára egy kg-ként 22.00 adópengő. Ha a kereskedő csomagoló anyagot ad, úgy annak önköltségi árát külön felszámolhatja.

FAZEKAS JÁNOS s. k. polgármester.

Betörés a Szegényház téren

Tegnap éjjel betörők jártak özv. Kocka Jánosné Szegényház tér 4 szám alatti házában. Ismeretlen tettesek az épület végében lévő kamra ajtaját kifeszítették és a kamrából nagyobb mennyiségű kukoricát, napraforgómagot és egy zsák ruhaneműt, cipőket vittek el.

Használt

kerékpár és minden más

GUMIT veszek

Kriszán gumijavító üzeme Jókai u. 2. (udvarban)

Bőrt, gyapjút, tollat

a legmagasabb napi áron veszek vagy cserélek textilért és készbőrért

Fülöp János
Kossuth-utca 38. sz.

Elmélkedések a mezőgazdasági szak- iskoláról

(Nyíregyháza, 1946. év július hó.)
Eszécspek keringenek lassan a levegőben. Eszembe jut Parragi legutolsó cikke az Igazságban: Három Nemzedék. Volt benne valami megkapó, a földdel együttélő ember szíve dobbanása. Azonban éppen ezért volt benne valami veszedelem. A gazdag parasztság, a burzsoázia életéről írt érzetemet meg benne. — Nem sejtetem azt mondatja velem, hogy a módos parasztság felszippantáná a reformmal megmozdított föld jelentős részét. Én azonban nem a gazdag parasztnak „drukkolok.”

A földön élő emberek jó része ma még zűrzavart vet és csodálkozik, ha vihart arat. Nagy területeken, fél kontinensen valósult meg ugyan a társadalmi termelés tökéletesebb formája de a világ oszthatatlan. A tökéletes gazdaság bizonytalanná teszi a termelést és az áru halálugrása keserves valóság.

A földhözjutott új gazdák: tavaly, tavalyelőtt még cseledek, irni és olvasni alig tudnak. A legmeggrázóbb látvány, amikor valaki nem ismeri a saját érdekeit és gyámoltalanul, gyáván dobálja a sors, vagy legfőbb ször az erősek kénye kedve. Mintha vakot vezetne valaki a mélység felé.

Évtizedes agrár kérdés: a belterjes gazdálkodás, mert értelmetlen szélmalombarc minden egyéb. Még fokozottabban a földosztás után. A termelőerők fejlettebbek voltak a nagybirtokon, mint a paraszti birtokokon. Évszázados gazdasági tapasztalat vezette a nagybirtokok urait és a helyükbe lépő új gazdáknak tanulniuk kell, néhány év alatt kell pótolni évszázados elnyomás hátrányait. Ez a két sarkalatos pont: belterjes gazdálkodás és gazda tapasztalat.

Ezen az uton redlisan és fájdalommentesen haladtunk a szocializmus felé. Mindenkinek ez az érdeke: munkásoknak, parasztnak, kisiparosoknak, értelmiségieknek. A termelő erőknél és a dolgozóknak egymásratalálása.

Ezért kell az iskola. Hivatása van, mint a középkorban a szerzetesek klastromai: a középeurópai népeket rávevették a földművelés magasabb formára. De nagyon nagy hiba, hogy ezek a formák a paraszti birtokokon, majdnem évszázadosan ugyanazok maradtak.

A napóleoni háborúk idejében Európa lakossága 180 millió ember volt. Ennyi volt a népszaporulat a kórkorszaktól kezdve 1800-ig. Azóta egy és fél évszázad alatt, hihetetlen megnövekedett az európai népesség 180 millióról 450 millióra. Határain feladat a termelés számára.

Kémiai, fizikai, élettani tudással kell rendelkeznie a modern gazdálkodónak, hogy meg tudja téríteni földje tulajdonságait és a legtöbbet legjobbat termelhesse rajta. Közgazdasági ismeretekkel kell rendelkeznie, hogy nyitott szemmel lássa a világot, rá ne szedik a körülötte leselkedő. Szociális ismeretek birtokában kell lennie, hogy helyezkedni tudjon a társadalomban, megtalálja a maga meli valót, és saját maga társadalmi osztályát és védelmezni tudja az érdekeit, rá kell támaszkodni és győzni is tudjon.

A mezőgazdasági szakiskolában tanítani kell: elsősorban a szakismereteket a legmodernebb és kísérleti

Tíz évi fegyházra ítélte a Népbíróság Dr. Korompay Károlyt az Erzsébet kórház volt igazgató főorvosát

Fokozódó érdeklődés kísérte a delutáni órákban is dr. Korompay Károly ügyének népbírósági tárgyalását. A tárgyalási teremben már mozogni sem lehet a beprezselődött hallgatóság miatt.

A bizonyítási eljárás befejezése után általános érdeklődés közben tartotta meg vádbeszédét dr. Bodonyi Márton népügyész elnök.

A statisztika megállapította — kezdte beszédét a népügyész — hogy a nyilas és imredista örülte nekünk a legnagyobb százelekkel a szakemberek szedültek bele. Elsősorban is az orvosok. Talán éppen azért, mert gondolkodásmódjuk, látásmódjuk egyszál volt és mert a politikában is alkalmazták a szakember szaktudását a csalhatatlanság érzetét, gögjét, amely nem tűrt ellenmondást és nem ismerte el a vita jogosságát. Az ilyen szaktudósok az életet, a politikát nem teljesen megvilágított, mezőnyben látták, hanem a szaktudásukban meghatározott szektorokban. A nyilas és imredista pártokba beiratkozott szakemberek a magyar életet teljesen mehanisztikusan látták. Elbűvelte őket a német fegyverek kezdeti sikere, a német militarizmus hatalmának külső megnyilvánulása.

A német fasizmusban épp oly univerzális, minden fejfájást lecsillapító orvosságot és exportcikket láttak, mint a Bayerék által gyártott aszpirinben.

A világban csak a német szektort látták és nem voltak hajlandók tudomásul venni, hogy Németország nem az egész világ, hogy a német erőn, a német gazdasági erőn kívül van még a világon más is, a németnél sokkal nagyobb gazdasági és katonai erő.

Ha tehát a vádlott, mint szakember, ha politizált, ha tudós szerepben képzelte magát, akkor már legalább saját tervei és gondolatai keretén belül, éppen a természettudományi keretén belül nem volt szabad megelégednie az erő törvényeiről, így látnia kellett volna, hogy a háborúban éppen a matematikát nem lehet meghamisítani.

A vádlott agyára köd szállott és eszméletlenségbe zuhant. Tompa köd ereszkedett tartósan rá, amelyen keresztül nem hallotta a beteg ember könyörgését, nem hallotta a sérülésében halálkölt felebarátai rendjéhez tartozó orvosok után könyörgő sebesült jalkiallását.

Itt hagym kórházat itt hagyma betegeit, beült autójába és

mindnyájunkat becsapva Nyugatra távozott.

A népügyész a egyszerű lektani megvilágítás után áttér a vád bizonyítására. A vádlott megnyilatkozásaiból olvasott fel néhányat és rávilágított arra, hogy ezekben a megnyilatkozásokban egy sor sem volt a vallásos emberből. Felemelte e a vádlott a a szavát az üldözöttek ellen? Felemelte e egyáltalán a szavát amikor 1944. év márciusában belepelt az Imredí pártba és vállalni akarta a főispánságot?

— Politikailag is teljesen iskolázatlan volt a vádlott — folytatta beszédét dr. Bodonyi Márton. Naturalista neven nevezhetem az ő politikai szereplését, ami által diletánsává vált.

Micsoda analfabetizmus kell ahhoz, hogy azt állítsa valaki magyarról, hogy a szocializmus demokratikus munkások osztályuralmát akarja, amikor a Szocializmus Párt alapja éppen az osztályuralom eltörlése.

— Ami pedig a büntetés kiszabását illeti, meg kell megemlítenem, hogy a vádlott nem érzi magát bűnösnek. Azok után, akik történtek, ő nem érez bűntudatot. A magyar társadalomnak nincs szüksége azokra, akikből a történet után az elmúlt évek semmiféle bűntudatot nem váltottak ki, akik nem ismerik a penitencia gyötrelmes gyönyörét, nem ismerik a bűntudatot a megigazulást, csak az öngyűlöletet, — ezekre az emberekre nincs szükségünk.

Ezután a vádlott orvosi működésével, majd egyházi szereplésével foglalkozott, amellyel kapcsolatban a következőket mondta:

— Senki nem gondolja, hogy én az egyházat akarom támadni. Nem. Az egyház és a demokrácia nem ellenfelei egymásnak. Semmiféle vallás és székta szabad gyakorlását nem gátolja és nem üldözi, mint azt a reakció és a fasizmus tette.

A demokrácia Krisztus királyságát sem akarja megdönteni a katolikus lelkék felett. A demokrácia minden templom előtt jelképesen megemeli a kalapot, amelyben felebarátai szeretetre és békességre buzdítják a hívőket.

Dr. Bodonyi Márton, komoly érvekkel alátámasztott vádbeszéde végen a következőket mondta:

A vádlott ahelyett, hogy operált volna, politizált Imredí Bé a volt politikai mintaképe. Annak a beteg és felelőtlen korzaknak talán

legbetegebb és legfelelőtlenebb lelkű figurája, aki elszántan gonosz, keselyűarcu betegesen hiú, galádiaságtól visszafog nem retentő, lélegző patológus lelkialkatu egyén volt.

Dr. Bodonyi Márton azután összefoglalva dr. Korompay Károly vádbeli cselekményeit, annak megfelelő ítéletet kért.

Dr. Nagy Béla ügyvéd védőbeszéde után dr. Korompay Károly az utolsó szó jogán szólalt fel.

Ezután a népbíróság ítélethozatalra vonult vissza. Hosszabb táncsközös után este háromnegyed 10-kor dr. Veres Lajos népbírósági elnök, aki a tárgyalást mindvégig tisztánlátással, abszolút határozottsággal, nagy felkészültséggel és indulatmentesen vezette le, kihirdette az ítéletet: a népbíróság dr. Korompay Károlyt három évi és négy hónap börtönbüntetésre és vagyonelkobzásra ítélte.

Nem vesztik el érvényüket az adójegyek július 31-én

A Magyar Államháztartás Irada illetékes helyről kapott nyilatkozat szerint közli, hogy teljesen alapiatlanok és felelőtlenek azok a híresztelések, miszerint az adópengőjegy július 31-én érvényét veszti, illetőleg a forintba való átváltására nem történik intézkedés.

Megszállták a szövetségesek a triestli halógyárakat

London Venezia Julia szövetséges katonai parancsnoksága közölte, hogy megszállta a triestli és monfalconei hajógyárakat, ahol a munkások már több napja sztrájkolnak.

A közlemény szerint csőtörtőzők újra megkezdik a munkát a gyárakban. Szerdán az amerikai katonaság átkutatta Triest és szaknyugati részét, ahol az előző éjszaka folyamán lövöldözések során megölték egy amerikai katonát. (MTI)

Korékpárigazolvány

és mindenféle központi nyomtatvány

kapott:

a VILÁGOSÁG könyvnyomtatásban
Nyíregyháza, Vay Ádám-utca 5. sz.

alapon, gyakorlatokkal, laboratóriumokkal kísérleti tételekkel, tanítani kell a közgazdaságot és a szociológiát, a mai bonyolult társadalom szerkezetét és a benne működő erőket, nyitott szemmel és messzire számuzva a múlt bűneit és baklövéseit, az új parasztság osztályérdekeinek megfelelően, tanítani kell legalább egy európai nyelvet, hogy tájuljon a látókör. Filmekkel, fény-

képekkel közelebb kell hozni a Szovjetuniót, az Egyesült Államokat, az európai gazdag agrár-államok mezőgazdaságát és később tanulmányutak, ösztöndíjak keretén belül a valóságban is megismeri ezeket az államoknak a mezőgazdaságát és szerkezetét.

És mindezt Nyíregyházán, 1946-ban az északkeleti peremén, Szabolcsban, ahol egy pár évvel ezelőtt

a legnagyobbak voltak a nagybirtokok és legszegényebbek a cseledek. Ma itt a legkeletebbre vagyunk az országban és a kelet szóval ma már más asszociációink is vannak, mint régebben. Kelet a társadalmi fejlődés legmagasabb fokát jelenti és jelentheti nekünk is. Vannak ugyan eltérő vélemények, de nem vitázom. Legelső és legfontosabb: az iskola.

(Gráf)

Szombaton 22 órakor indul a különvonat a Rákosi-gyűlésre